

Alain Houezo er i gang med at undersøge lille Divino på 3, der er kommet til konsultation med sin mor.

Et barn med **HANDICAP** ses som en byrde

Mennesker med handicap i vestafrikanske Benin er fra fødslen en udsat gruppe, og livet er én lang kamp for accept

PÅ EN GRUMSET, ALGEFYLDT FLOD vipper en lille sivbåd. Her, i midten af ingenting og med den vestafrikanske sol brændende nådesløst fra den blå himmel, ligger et nyfødt barn i sin flydende vugge. Der er ingen redning for dette beninske barn – det er dømt til døden, og dø vil det.

I vestafrikanske Benin har man i mange år haft en tradition for, hvad man gør, hvis man får et handicappet barn. Man siger, at barnet er Toxosu – det betyder "Vandets konge" og er samtidig navnet for vandguden, der i den traditionelle voodoo-religion er gud for handicap og deformitet. Ved at sende det nyfødte barn ud på havet eller floden, giver man dermed barnet tilbage til vandet. Traditionen er ved at uddø, men man praktiserer den stadig, dog i mindre grad end før og nogle gange i skjul.

Ude af øje...

Madame Adebo lægger hovedet lidt på skrå og kigger med et skarpt blik ud over de guldfattede briller, der balancerer på hendes næsetip. Hun er direktør for den beninske organisation Équilibre Bénin (Benin i balance), der arbejder for at forbedre vilkår og rettigheder for mennesker med handicap. Hun er tydeligt berørt over situationen, sukker lidt og siger så:

"Du må forstå, at det at få et barn med handicap i Benin ses som et

dårligt tegn. Et barn med handicap koster i gennemsnit tre til fire gange så meget som et normalt barn – og når barnet så desuden ikke kan bidrage til at brødføde familien, som i langt de fleste tilfælde ernærer sig ved landbrug, er beslutningen måske ikke så svær.”

Personligt engagement

Kinesiologen Alain Houezo har arbejdet for Équilibre Bénin i seks år, og ligesom sine kollegaer ligger der en personlig historie bag den 28-årige mands engagement:

“Da jeg var barn, kunne min ene hæl ikke røre jorden, så min far sendte mig til Équilibre Bénin for at få hjælp. På grund af den træning, jeg fik her, er mit ben nu 90 procent bedre end før,” fortæller han.

Denne eftermiddag sidder han sammen med Madame Adebo i organisationens lille bibliotek for at snakke om villkårene for mennesker med handicap i dagens Benin. Lyset falder støvet ind gennem de åbne døre, og rundt omkring sidder et par lokale børn og læser bøger og tegneserier. Biblioteket er tænkt som et fristed, hvor mennesker med handicap kan møde deres medborgere på lige fod.

Langt fra lov til praksis

Officielt anerkender den beninske stat rettigheder til mennesker med handicap, og der eksisterer da også love, som i princippet skal beskytte

og forsvare dem. Men som Madame Adebo fnysende siger, mens hun ryster på hovedet:

“Ja, det er vigtigt at tilføje ‘i princippet’. Ganske vist er lovene ratificerede, men de bliver ikke overholdt i praksis. Generelt giver staten alt for få ressourcer til arbejdet for mennesker med handicap.”

Selvom Alain Houezo og Madame Adebo er enige om, at det går den rigtige vej, indrømmer de i samme åndedrag, at der stadig er lang vej igen, før mennesker med handicap opnår accept i det beninske samfund og på arbejdsmarkedet. I et land, hvor arbejdsløshed er et generelt problem, og hvor fleksjob er en “by i Europa”, er mulighederne meget begrænsede.

Langt de fleste mennesker med handicap i Benin er analfabeter, da familierne ikke vil bruge penge på at sende dem i skole. På grund af Benins geografiske placering med det olierige Nigeria som nabo, ender nogle med at sælge benzin i vejkanterne, andre finder måske arbejde som frisører og skræddere, men størstedelen lever fra dag til dag.

“Jeg fik arbejde her hos Équilibre Bénin, så jeg var heldig,” siger Alain Houezo.

Ændret syn

Omkring 2000 personer – børn som voksne – er lige nu i behandlingsforløb hos Équilibre Bénin. Forløbene bliver tilrettelagt efter den enkeltes

BENIN

Areal: 112.260 km²
(cirka tre gange så stort som Danmark).

Indbyggertal: 9,2 millioner.

BNI pr. indbygger: 780 USD
(Danmark: 59.050 USD).

Nummer 167 ud af 187 lande på FN's Human Development Index - en oversigt over verdens lande set i forhold til udvikling.

Benins økonomi bygger på indtægten fra bomuldssektoren og fra landets havn.

Kilder: Verdensbanken og UNDP.

behov og dækker alt fra diagnosticering, støtte og hjælp til behandlinger og genoptræning. Organisationen har 15 års erfaring og er ubestridt den organisation i Benin, der har arbejdet længst inden for området.

Selvom Toxosu-praksissen er ved at uddø, er det stadig et stort tabu at få et barn med handicap, og den mest udbredte reaktion er at gemme barnet væk. Bort fra omverdenen og nysgerrige øjne i et værelse længst inde i huset - uden adgang til hverken lys, leg eller socialt samvær.

“Vi vil have folk til at forstå, at et barn med handicap er som alle andre børn, og vi vil ændre folks opfattelse af, at mennesker med handicap ikke kan bruges til noget, til at de også kan bidrage til samfundet,” slutter Madame Adebo. ■

ÉQUILIBRE BÉNIN

Ngo-organisation grundlagt i 1996, 12 medarbejdere, hvoraf halvdelen arbejder frivilligt.

Fem indsatsområder:

Tidlig diagnosticering af handicap.

Rehabilitering og resocialisering i lokalområdet.

Støtte og rådgivning til andre organisationer, der arbejder med mennesker med handicap.

Fremme af rettigheder til mennesker med handicap.

Integration af børn med handicap i den normale grundskole.

Équilibre Bénin har cirka 2000 personer i behandlingsforløb. Læs mere på www.equilibrebenin.org.

Madame Rizicatoulai Adebo er været direktør for Équilibre Bénin.

